

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

UTAZÁS A HOLDBA

Editura KEDVENC Kiadó
Székelyudvarhely 2025
ISBN- 978-606-9633-40-3

E mű részleteinek vagy teljes egészének közlése bármilyen médiában a kiadó írásbeli engedélye nélkül tilos és büntselekmény a hatályban lévő törvények szerint.

Reproducerea parțială sau integrală a ediției fără acordul editurii este interzisă și va fi pedepsită conform legilor în vigoare.

Megrendelhető:

0744505331

0744611095

E-mail: kedvenckiado2012@gmail.com

www.kedvenckiado.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VERNE, JULES

Utazás a holdba / Jules Verne. - Odorheiu Secuiesc :

Kedvenck Kiado, 2025

ISBN 978-606-9633-40-3

821.133.1

TARTALOM

1. A GUN CLUB
2. BARBICANE ELNÖK BEJELENTÉSE
3. A BEJELENTÉS HATÁSA
4. A CAMBRIDGE-I CSILLAGVIZSGÁLÓ VÁLASZA
5. A HOLD REGÉNYE
6. AMIT MINDEN AMERIKAINAK TUDNIA KELL, ÉS AMIT EGYETLEN AMERIKAINAK SEM SZABAD HINNIE TÖBBÉ
7. AZ ÁGYÚGOLYÓ HIMNUSZA
8. AZ ÁGYÚ TÖRTÉNETE
9. A LŐPORKÉRDÉS
10. HUSZONÖTMILLIÓ BARÁT ÉS EGYETLENEGY ELLENSÉG
11. FLORIDA ÉS TEXAS
12. URBI ET ORBI
13. STONE'S HILL
14. CSÁKÁNNYAL ÉS VAKOLÓ KANÁLLAL
15. AZ ÖNTÉS ÜNNEPE
16. A COLUMBIAD
17. A SÜRGÖNY
18. AZ ATLANTA UTASA
19. A NÉPGYŰLÉS
20. A TÁMADÁS ÉS A VISSZAVÁGÁS
21. HOGYAN INTÉZ EL EGY KÉNYES ÜGYET EGY FRANCIA?
22. AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK ÚJ ÁLLAMPOLGÁRA
23. UTASFÜLKE A LÖVEDÉKBEN
24. TÁVCSŐ A SZIKLÁS-HEGYSÉGBEN
25. UTOLSÓ INTÉZKEDÉSEK
26. TŰZ!
27. BORÚS IDŐ
28. AZ ÚJ ÉGITEST

Baltimore városában, Maryland keilős közepén az Egyesült Államok szecessziós háborúja alatt egy igen befolyásos új klub alakult. Tudvalevő dolog, hogy ezen a földrészén, a hajózási vállalkozók, üzletemberek és mérnökök honában roppant erősen kifejlődött a katonai szellem. Egyszerű kereskedők kiugrottak a pultjuk mögül, s anélkül, hogy kijárták volna a West Point-i katonai iskolákat, rögtön kapitány, ezredes vagy tábornok lett belőlük. A „hadviselés tudományában” hamarosan utolérték európai kollégáikat. Ők sem kímélték az ágyúgolyót, a milliókat és az embert, tehát ők is győzelmeket arattak.

Az amerikaiak különösen a ballisztika tudományában múlták felül az európaiakat. Nem mintha a fegyverek tökéletesebbek lettek volna, hanem szokatlanul nagyméretű fegyverekkel harcoltak, s ezért akkora lőtávolságot értek el, ami addig merőben elképzelhetetlen volt. Az alacsony tűz, a meredek lövés, a pásztazó tüzelés, az oldalozó tűz, a hosszirányú tüzelés és a hátba támadó ágyúzás tekintetében az angoloknak, a franciáknak és a poroszoknak már nincs mit tanulniuk; de az ő ágyúik, tarackjaik és mozsaraik csak zsebpisztolyok az amerikai tüzérség félelmetes hadigépeihez képest.

Ezen nincs mit csodálkoznunk. A jenki a világ legelső gépésze, vérbeli mérnök, mint ahogyan vérbeli muzsikusz az olasz, és vérbeli metafizikus a német. Csak természetes, hogy vakmerőségüket és ötlet-szerűségüket belevitték a ballisztika tudományába is. Így jöttek létre az óriási amerikai ágyúk, amelyek korántsem olyan hasznosak, mint a varrógép, de éppoly meghökkenítőek, mint amaz, s még jobban bámulatba ejtik az embereket. Ez ágyúk közül Parrott, Dahlgreen és Rodman csodálatos konstrukciói ismertek. Az Armstrongok, a Palliser-k, a Treuille de Beaumont-ok csak elismeréssel adózhattak tengerentúli vetélytársaiknak.

Az északiak és a déliek rettenetes háborúja idején a tüzérek óriási tekintélynek örvendtek. Az Egyesült Államok hírlapjai lelkesen ma-

gasztalták találmányaikat. Ezekben az időkben minden kis szatócs, minden ábrándos lelkű naplopó éjjel-nappal képtelennél képtelenebb röppálya-számításokon törte a fejét.

Ha egy amerikainak valami ötlete támad, keres egy másik amerikai, aki magáévá teszi az elképzeléseit. Ha hárman vannak, egy elnököt és két titkárt választanak maguk közül. Négyes létszám mellett egy irattárost is kineveznek, és az iroda már működik. Ha számuk ötre emelkedik, közgyűlést hívnak össze, és megalakul a klub. Baltimore-ban is így történt. Egy baltimore-i lakos, aki egy új ágyút talált fel, társult egy másik baltimore-ival, aki egy ízben már öntött ágyút, s egy harmadikkal, aki – ugyancsak egyetlenegyszer életében – kifűrt egy ágyúcsövet. Ez volt a Gun Club magva. Megalakulása után egy hónappal 1833 rendes tagot és 3575 levelező tagot számlált.

Volt egy elengedhetetlen feltétel azok számára, akik be akartak lépni az egyesületbe: az illetőnek fel kellett találnia egy ágyút, vagy legalábbis tökéletesítenie kellett egy már meglévőt. Vagy ha nem ágyút, akkor valami másféle löfegyvert kellett feltalálnia. De őszintén szólva a tizenöt lövetű pisztolyok, a forgópisztolyok vagy a kardpisztolyok feltalálói nem örvendtek a klubban valami nagy tekintélynek. A tüzérek minden tekintetben fölényben voltak velük szemben.

„A tagok iránt tanúsított megbecsülés egyenes arányban áll az általuk szerkesztett ágyú térfogatával, és négyzetes arányban nő az elért lőtávolsággal!” – mondta egyszer a Gun Club egyik legnagyobb tudományú szónoka.

Mi más ez a kijelentés, mint Newton nehézkedési törvényének az erkölcsi világrendbe való átültetése.

Könnyű elképzelni, hogy a Gun Club alapításával mit viitt véghez ezen a téren az amerikai találékonyság. A hadigépek óriási méretűvé nőttek, a lövedékek túlrepültek a megengedett határon, s ártatlan járókelőket szeltek ketté. Ezek a találmányok messze felülmúlták az európai tüzérség gyenge kis ágyúit. Hadd világítsuk meg néhány számadattal ezt a kérdést.

Hajdan, a „régí jó időkben”, egy harminchatos ágyúgolyó oldal-
madásnál 300 láb távolságból 36 ló vagy 58 ember testét ütötte át. Ez
azonban még csak a haditudomány gyermekora volt. Azóta a lövedé-
kek nagyot fejlődtek. A Rodman ágyú, amely hét mérföld távolságra
vitte a fél tonna súlyú golyót, akár 150 lovat vagy 300 embert is köny-
nyen leteríthetett volna. A Gun Clubban szóba is került, hogy az ágyút
ünnepélyes külsőségek mellett kipróbálják. Ám ha a lovak hajlandók
is lettek volna belemenni a kísérletbe, az emberek, sajnos, nem álltak
kötélnek.

Bármint történt is, ezeknek az ágyúknak rettenetes, gyilkos hatásuk
volt; minden egyes lövésüktől úgy hullottak a harcosok, mintha leka-
szálták volna őket. Ilyen lövedékek mellett vajmi kevés jelentősége
volt annak az emlékezetes ágyúgolyónak, amely 1587-ben, a coutras-i
csatában 25 embert tett harcképtelenné, vagy annak a másiknak, amely
1758-ban a zornendorfi ütközetben 40 gyalogost ölt meg, s nem érdemel
említést a kesselsdorfi osztrák ágyú sem, amely 1742-ben 70 ellen-
séget terített le! Mi volt a jénai vagy az austerlitz-i meglepetésszerű
ágyútűz, amely eldöntötte a két csata sorsát? A szecessziós háborúban
ennél sokkal különb tüzelést láttak! A gettysburgi csatában egy huza-
golt csövű ágyúból kilőtt kúp alakú lövedék 73 embert talált el a dé-
liek seregéből; a potomaci átkelésnél pedig egy Rodman ágyúgolyó a
déli konföderáció 215 hívét küldte a másvilágra, kétségkívül egy jobb
világba. Meg kell említenünk J. T. Mastonnak, a Gun Club jeles tagjá-
nak és örökös titkárának hatalmas méretű mozsárágyúját is, amelynek
gyilkos hatása összehasonlíthatatlanul nagyobb volt: mindjárt a pró-
balövésnél megölt 337 személyt – tisztesség ne essék szólván – oly
módon, hogy felrobbant!

Mit kell még az ékesszóló számokhoz hozzáfűznünk? Semmi töb-
bet. Kétségtelenül elfogadhatjuk Pitcairn statisztikus következő szá-
mítását: ha elosztjuk az ágyúgolyók áldozatainak számát a Gun Club
„átlagosan” 2375,3 embert ölte meg.

Ha elgondolkozunk ezen a számon, nyilvánvaló lesz előttünk: a tu-

dós társaság csupán azon töprengett, hogy emberbaráti célból kiirtsa
az emberiséget, s hogy tökéletesítse a civilizáció eszközeinek tekintett
hadifegyvereket.

Öldöklő angyalok gyülekezete lett ez a társaság; pedig a klubtagok
alapjában véve jóra való fickók voltak.

Hozzá kell tennünk, hogy ezek a kipróbált, bátor jenkik nem érték
be csupán az elméletekkel, hanem a saját bőrüket is vásárra vitték.
Mindenféle rangú tiszt volt a tagok között: hadnagyok, tábornokok,
a legkülönbözőbb korosztályú katonák; olyanok, akik katonai pályá-
juk kezdetén álltak, s olyanok is, akiknek az ágyú mellett deresedett
meg a fejük. Számos klubtag esett el a harctéren – nevüket a Gun
Club aranykönyvében öröktették meg. A harctérről visszajöttek szin-
te kivétel nélkül magukon viselték a rettenthetetlen bátorságú harcos
ismertetőjeleit. Mankó, faláb, műkar, a kezét helyettesítő vaskampó,
kaucuk állkapocs, ezüstkoponya, platina orr – teljes volt a gyűjte-
mény. Pitcairn, az említett statisztikus azt is kiszámította, hogy a Gun
Clubban nem egészen egy kar jut négy személyre, és hat embernek
csupán két lába van.

A vitéz tüzerek azonban nem sokat adtak az ilyen csekélységre,
s joggal dagasztotta keblüket a büszkeség, amikor egy-egy harctéri
jelentés a felhasznált lövedékek számának tízszeresében jelölte meg a
halottak számát.

Egy napon azután – ó, mily gyászos, szomorú nap volt ez! –, egy
napon azok, akik túléltek a háborút, megkötötték a békét. Az ágyúdör-
gés lassan-lassan elnémult; elhallgattak a mozsarak, a tarackok szájára
bosszú időre szájkosarat kötöttek, s az ágyúk leszegett fővel vissza-
kullogtak az arzenálba. Az ágyúgolyókat a parkokban gúlába rakták,
a véres emlékek elmosódtak a lelekben, a vérrel trágyázott földeken
gyönyörűen növekedtek a gyapoteserjék, elkoptak a gyászruhák, és
elkopott a bánat, s teljes tétienségben pangott az élet a Gun Clubban.

Akadtak ugyan olyan túlbuzgó tagok, akiknek szenvedélye volt a
munka; ezek még mindig ballisztikai számításokkal töltötték az ide-

ülket, s egyre csak óriás méretű bombákról és csodás lövedékekről álmodoztak. De mit ért gyakorlat nélkül a sok hívságos elmélet? A klubtermek elnéptelenedtek, a szolgaszemélyzet az előszobákban szundikált, a hírlapok az asztalokon penészedtek, a sötét sarkokból bánatos hortyogás hallatszott – a Gun Club valamikor oly zajos tagjai a vésses béke által rájuk kényszerített csöndben platói tüzérábrándjaik közben elaludtak!

– Kétségbeejtő helyzet! – mondta egyik este a derék Tom Hunter, a dohányzó kandallója előtt ülve, melynek lángja egyszer szénné égette falárait. – Semmit sem tehetünk! Nincs miben reménykednünk! Milyen unalmas lett az élet! Hol van már az az idő, amikor minden reggel vidám ágyúszóra ébredtünk?!

– Ez az idő örökre elmúlt – felelte az izgága természetű Bilsby, s nagyot akart nyújtózkodni nem levő karjaival. – Micsoda öröm volt akkor az élet! Az ember feltalált egy tarackot, s alighogy megöntötték, rohant veie a harctérre, hogy rögtön kipróbálja az ellenségén. Aztán visszatért a táborba; Sherman megdicsérte, MacClellan kezét fogott vele! De ma! Ma a tábornokok visszatértek az irodájukba, s lövegek helyett ártalmatlan gyapotbálák továbbításával foglalkoznak! A keserves mindenit! A tüzérségnek Amerikában nincs már jövője!

– Jól mondja, Bilsby! – kiáltott fel Blomsberry ezredes. – Keservesen csalódnunk kellett! Egy szép napon hátat fordítottunk nyugodalmas életünknek, megtanultunk fegyverrel bánni, itt hagytuk Baltimore-t, a harctérre mentünk, hősiesen viselkedtünk – és két-három év múlva az egész fáradság kárba vész, siralmas tétlenségbe süppedünk, s csak annyi a dolgunk, hogy zsebre dugjuk a kezünket!

De bármit mondott is a vitéz ezredes, meglehetősen akadályba ütközött volna, hogy fent említett jelét adja a tétlenségének. Ám ehhez nem a zsebek hiányoztak neki.

– És semmi kilátás újabb háborúra! – szólalt meg ekkor a híres J. T. Maston, kaucsuk koponyáját vakargatva a vaskampójával.

– A legkisebb viharfelhő sem mutatkozik a látóhatáron. Pedig mi-

csoda óriási feladatok várnak még a tüzérségre! Jónagam például épp ma reggel fejeztem be új mozsárágyúm tervrajzát, kereszt- és hossz-metszettel. Ez az ágyú meg fogja változtatni a hadviselés törvényeit!

– Igazán? – kérdezte Tom Hunter, aki élénken emlékezett még a tiszteletre méltó J. T. Maston utolsó kísérletére.

– Igazán – felelte a klub titkára. – De mi haszna a sok eredményes kutatásnak? Mi haszna, hogy úrrá lettünk annyi nehézségen? Hát nem hiábavaió munka ez? Az Újvilág népei, úgy látszik, felesküdtek a békére. S mi következik ebből? A mi harcias újságunk, a Tribune a népesség botrányos szaporodása miatt közeli katasztrófákat jósol!

– Nézze, Maston – szólalt meg Blomsberry ezredes –, Európában most is állandóan háborúskodnak a nemzetiségi elv miatt!

– Miért mondja ezt?

– Hogy miért? Mert ott talán lehetne csinálni valamit. Ha elfogadják a szolgálatainkat...

– Mi jut eszébe?! – kiáltott fel Bilsby. – Ballisztikát művelni – idegenek érdekében?

– Még mindig jobb, mint ha nem csinálunk semmit – vágott vissza az ezredes.

– Igaza van – mondta J. T. Maston. – Valóban jobb, de még csak gondolnunk sem lehet erre a megoldásra.

– Miért ne? – kérdezte az ezredes.

– Mert az óvilágnak olyan fogalmai vannak a haladásról, amelyek az amerikai szokásokkal szögesen ellentétesek. Az európaiak el sem tudják képzelni, hogy valakiből tábornok lehet, mielőtt alhadnagyként szolgált volna. Ugyanaz, mintha azt mondanák, hogy aki nem öntött ágyút, abból nem lehet jó beirányító! Hát ez tiszta...

– Képtelenség! – vágott rá Tom Hunter, bowie-knife-jával széke karfáját faricskálva. – Mivel pedig már ide jutottunk, nem marad más számunkra, mint hogy elmenjünk dohányt ültetni vagy bálnazsírt finomítani!

– Ugyan kérem! – csattant fel J. T. Maston erélyes hangja. – Talán bizony nem a tűzfegyverek tökéletesítésére fogjuk használni utolsó éveinket? Talán bizony nem támad újabb alkalom, hogy kipróbáljuk a lövedékeink lőtávolságát? Hát a mi ágyúink tüze nem világítja már be többé az eget? Nem támad többé nemzetközi bonyodalom, amely lehetővé teszi, hogy hadat üzenjünk valamelyik tengerentúli nagyhatalomnak? A franciák talán bizony egyetlen gőzösünket sem fogják többé elsüllyeszteni? S az angolok nem akasztják fel megint két-három honfitársunkat, fittyet hányva az emberi jogoknak?

– Nem, Maston – felelte Blomsberry ezredes. – Nem lesz ilyen szerencsénk! Ezekből az eshetőségekből semmi sem fog bekövetkezni. De még ha be is következik, minékünk semmi hasznunk sem lesz belőle. Az amerikaiak önérzete napról napra csekélyebb lesz. Rongy emberekké lettünk!

– Csak megalázkodunk mindenki előtt! – mondta Bilsby.

– És megaláznak bennünket! – vágta rá Tom Hunter.

– Ez nagyon is igaz – felelte J. T. Maston fellobbanó szenvedélyvel. – Ezer kézenfekvő ok lenne a háborúskodásra – és nem háborúskodunk! Féltjük a karunkat, a lábunkat, és ennek csak azok láthatják hasznát, akik úgysem tudnak mit kezdeni a végtagjaikkal! No, kérem, nem is kell olyan messzire menni, hogy okot találjunk a hadüzenetre. Észak-Amerika, ugyebár, régebben az angoloké volt?

– Úgy van – felelte Tom Hunter, dühösen megpiszkálva mankója végével a tüzet.

– Nos – folytatta J. T. Maston –, miért ne lehetne akkor most Anglia az amerikaiaké?

– Ez volna az igazság! – vágta rá Blomsberry ezredes.

– Próbálja csak javasolni ezt az Egyesült Államok elnökének! – kiáltotta J. T. Maston. – Meglátja, milyen fogadtatásban részesül!

– Kidobna bennünket – szúrta a szót Blomsberry a csatából kimentett négy foga között.

– Szavamra mondom – kiáltott fel J. T. Maston –, a következő választáson az elnök nem számíthat a szavazatomra!

– A miénkre se! – felelték egy szívvel-lélekkel a harcias hadirokkantak.

– Addig is – ez az utolsó szavam –, ha nem adnak nekem alkalmat, hogy egy igazi harctéren kipróbáljam az új mozsaramat – folytatta J. T. Maston –, lemondok a Gun Club tagságáról, fogom magam, elmegeyek Arkansasba, s eltemetkezem a szavannákba!

– Követjük önt! – felelték a bátor J. T. Maston klubtársai.

Ez volt a helyzet: napról napra feszültebb volt a hangulat, s a klubot a közeli feloszlás veszélye fenyegette, amikor egy váratlan esemény elhárította ezt a végzetes szerencsétlenséget.

A fenti beszélgetést követő napon minden klubtag címére a következő szövegű körlevél érkezett:

Baltimore, október 3-án

A Gun Club elnöke tisztelettel értesíti Tagtársait, hogy a folyó hó 5-i ülésén olyan bejelentést óhajt tenni, amely a t. Tagtársakat a legnagyobb mértékben érdekelheti. Arra kéri tehát őket, hogy minden más ügyet félretéve, szíveskedjenek eleget tenni a jelen levélben közölt meghívásnak.

Igaz hívük

Impey Barbicane

a Gun Club elnöke